

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
sofie.maag@regeringskansliet.se

Remiss: Motorfordonspooler – på väg mot ökad delning av motorfordon SOU 2020:22

BIL Sweden har getts möjlighet att till Infrastrukturdepartementet inkomma med synpunkter till utredning Motorfordonspooler – på väg mot ökad delning av motorfordon (SOU 2020:22).

Fordonsbranschen genomgår just nu stora förändringar där tre globala megatrender driver på utvecklingen. Det pågår ett bränslebyte, där elektrifieringen har tagit fart. Fordonen blir allt mer automatiserade samt att nya alternativa affärsmodeller växer fram, där bland bildelning.

BIL Swedens övergripande syn på delad mobilitet samt grundläggande principer som borde gälla

Idag står en bil parkerad ca 95% av dygnet i genomsnitt. Det finns alltså potential för delad mobilitet. Därför är det helt naturligt att allt fler funderar på hur vi kan effektivisera våra transporter och minska trängseln, framför allt i våra större städer. Fordonsbranschen arbetar allt mer med nya affärsmodeller där flera tillverkare bland annat driver egna bildelningstjänster. Från att ha erbjudit renodlade produkter till kunderna erbjuder och utvecklar nu fordonsbranschen allt mer av mobilitetslösningar. Att hitta långsiktigt goda spelregler och affärsmodeller som håller över tiden är den viktigaste faktorn för att olika typer av mobilitetslösningar ska kunna fungera. En annan viktig faktor för att kunna utveckla mobilitetstjänster är bra förutsättningar för parkering.

Vi delar utredningens bedömning att delningstjänster har störst potential att utvecklas i och kring Sveriges större städer, men Sverige är ett avlångt land med olika förutsättningar beroende på var man bor, möjlighet till goda cykel- och gångförbindelser, utbyggd kollektivtrafik mm. Olika delningsmodeller och affärsmodeller kommer därför att fungera olika beroende på dessa förutsättningar. Just därför är det viktigt att inte vissa typer av delningstjänster premieras framför andra.

Mot denna bakgrund välkomnar BIL Sweden att politiken främjar olika styrmedel som förbättrar och effektiviserar framtidens mobilitetsbehov. Utgångspunkten för politiken måste vara att skapa bästa möjliga förutsättningar för att främja mobilitet som tillhandahåller människors behov med så låg påverkan som möjligt när det gäller exempelvis utsläpp av klimatgaser och emissioner. Därför blir utredningens slutsatser på flera områden kontraproduktiva. Utredningen slår bland annat fast att ökad bildelning är önskvärdt och spelar en stor roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Samtidigt exkluderar utredningen flera olika verksamheter för att få inkluderas i definitionen Motorfordonspooler, till exempel traditionell biluthyrning. Traditionell biluthyrning har idag en beläggningsgrad på 65%. De erbjuder delad mobilitet till sina kunder, elbilar samt är verksamma i hela landet. Det finns inga logiska argument för att utestänga traditionell biluthyrning från att få inkluderas i definitionen Motorfordonspooler.

Tvärtom så har de hittat en verksamhetsmodell som fungerar. Med ca 40 000 allmänt tillgängliga fordon i Sverige finns dessutom en stor potential att utveckla verksamheten för nya typer av abonnemangsformer som ännu mer främjar delad mobilitet. Detta borde uppmuntras.

Utredningen har fått alldeles för snäva ramar i utredningsdirektivet vilket gör att man exkluderar verksamheter som på olika sätt främjar delad mobilitet. I utredningsdirektivet exkluderas traditionell biluthyrning från att ingå i definitionen. Detta är olyckligt och riskerar på sikt att konkurrenssnedvrida marknaden för delad mobilitet och som i förlängningen riskerar att fördyra för konsumenterna.

Utredningens uppdrag i korthet

Utredningen har haft i uppdrag att i första hand undersöka förutsättningarna för en reducerad mervärdesskattesats, på sådant tillhandahållande av bil, motorcykel och moped mot betalning som sker genom s.k. bilpool, om det är förenligt med EU-rätten. Om det inte är möjligt ska utredningen undersöka andra sätt att främja bilpooltjänster inom ramen för skattesystemet. Där bland annat uppgiften att avgränsa och definiera begreppet bilpooltjänst ingår.

Sänkt mervärdesskatt

Utredningen bedömer att det inte är förenligt med EU-rätten att sänka mervärdesskatten på tillhandahållande av tjänster som utgör Motorfordonspooler. BIL Sweden välkomnar därför att utredningen inte föreslår någon sänkt mervärdesskatt eftersom det skulle innebära en olycklig konkurrenssnedvridning mellan olika former av bildelning. Ska man sänka mervärdesskatten måste principen om lika behandling gälla mellan olika former av bildelningslösningar.

Definition av begreppet bilpooltjänster

Eftersom utredningens direktiv varit snäv utestängs flera olika typer av delningstjänster inom begreppet bilpooltjänster, vilket är olyckligt. Utredningen föreslår att Motorfordonspooler ska vara den definition som används och som innefattar vissa typer av bildelning. BIL Sweden anser att politiken måste främja lösningar som underlättar delad mobilitet. Därför anser BIL Sweden att traditionell biluthyrning och Peer-to-peertjänster också ska få inkluderas i definitionen av Motorfordonspooler annars riskerar marknaden att konkurrenssnedvridas på sikt. Traditionell biluthyrning och Peer-to-peer främjar delad mobilitet lika mycket som fasta- och friflytade bilpooler.

Parkeringsplatser för delningsfordon

Utredningen föreslår möjligheten för kommunerna att genom lokala föreskrifter reservera parkeringsplatser för delningsfordon på allmän platsmark genom att man ändrar i trafikförordningen. Men samtidigt gör utredningen bedömningen att en möjlighet för kommunen att reservera parkeringsplatser för specifika delningsfordon inte bör införas eftersom en sådan platsreservation inte kan anses innebära att allmänheten fortfarande har tillgång till platsen. Skulle man öppna upp för kommunerna att reservera parkeringsplatser för bilpooler så måste även andra delningstjänster få den möjligheten. En mobilitetstjänst ska inte premieras framför en annan. BIL Sweden anser att om man ska ge kommunerna detta verktyg ska det även omfatta fordon inom traditionell biluthyrning och fordon knutna till Peer-to-peertjänster.

Sammanfattningsvis

BIL Sweden är positiv till delad mobilitet och bildelning. Vi välkomnar olika åtgärder och styrmedel som främjar nya affärsmodeller och delad mobilitet. Däremot är vi kritiska till utredningens förslag till definition, att man så snävt kategoriserar vad som ska få innefatta i begreppet Motorfordonspooler. För att främja delade mobilitetstjänster för framtiden måste likvärdiga konkurrensvillkor råda. Ska man införa en definition så uppmanar vi regeringen att göra ett omtag av definitionen, vidga möjligheten för fler verksamheter att kunna ingå i definitionen.

Dan Jormvik
BIL Sweden

Stockholm 3 juni 2021